

Izroditev demokracije

»Prosti strelci, ki pri tajnem glasovanju spravijo vlado v manjšino, čeprav so ji le nekaj minut prej pri javnem glasovanju izrekli svojo navidezno zaupnico, so prvaki dvojne igre in ogromno škodujejo demokratičnim inštitucijam ter osnovnim koristim omikanega sožitja. Če bi se ta škodljiva praksa nadaljevala, bi bila usoda parlamentarnega sistema zapečaten«. Tako je znani italijanski publicist in organizator protifašističnega odpora v razdobju med obema vojnama, doživljenjski senator Leo Valiani označil dogodek, ki se je pripetil prejšnjo soboto v poslanski zbornici, ko je kakih 30 poslancev krščansko-demokratske in socialistične stranke, izkoriščajoč tajno glasovanje o vladnem gospodarskem odloku, volilo skupno z opozicijo in s tem povzročilo padec vlade ministrskega predsednika Cossige.

Mislimo, da se je treba z izvajanjem že omenjenega publicista povsem strinjati, kajti metoda, ki so se je poslužili nekateri poslanci Krščanske demokracije in socialistične stranke, je zares nedopustna, njihovo ravnanje pa naravnost podlo. Gotovo imajo prav tisti komentatorji, ki so te dni poudarili, da je s tem italijansko politično življenje doseglo dno.

Medtem ko pišemo, je predsednik republike Pertini, ki se je zaradi krize vlade moral nemudoma vrniti z obiska na Kitajskem in celo preklicati že napovedani uradni obisk v Jordaniji, že zaključil običajna posvetovanja s predstavniki strank, ki imajo svoje zastopnike v parlamentu. Ko bo naš list v tisku, bo že znano ime politika, ki mu bo poverjena naloga za sestavo nove vlade. Ime dosedanjšega predsednika Cossige ne pride v poštev, ker je že sam povedal, da odločno odklanja novo kandidaturo. Toda bolj kot ime novega poverjenega ministrskega predsednika je, kot je popolnoma naravno, važna sestava nove vlade, oziroma novo politično zavezništvo, ki bi lahko računalo na podporo večine obeh zakonodajnih zbornic. Iz dokumenta, ki ga je odobrilo osrednje vodstvo Krščanske demokracije, se pravi stranke relativne večine, izhaja, da bi Krščanska demokracija najraje sklenila zavezništvo s strankami »socialistične in laične demokracije«, kar z drugimi besedami pomeni, da bi to zavezništvo morali sestavljati predstavniki vseh petih levosre-

(Dalje na 7. strani)

Vojna med Iranom in Irakom se lahko razširi

Bojne akcije na Srednjem vzhodu se odvijajo tako počasi, da še nič ne kaže na kak bližnji konec. Nasprotno, če bo šlo v tako naprej, se bo vojna zavlekla za dolgo časa, s tem pa se povečuje nevarnost, da se bo prej ali slej spopad med Irakom in Iranom razširil še na druge države, predvsem na sosedne, vmes pa se lahko vtaknejo tudi velike sile Združene države, Sovjetska zveza in Anglija, ki imajo vse tri tam velike interese. Ameriki in Angliji gre za to, da se ne dajo potisniti iz Perzijskega zaliva in da zaščitijo to izredno važno plovno pot za petrolejske ladje, Sovjetska zveza pa ima interes na tem, da je ta plovna pot čimbolj pod njenim nadzorstvom, za primer kakega velikega spopada v svetu.

Če se torej vojna med Irakom in Iranom ne bo končala v kratkem, se lahko zgodi še marsikaj nepredvidenega in nevarnega, kar lahko pripelje tudi do tretje svetovne vojne. Če bi bila ena od obeh vojskujočih se držav sposobna, da bi drugo hitro spravila na kolena in zasedla ozemlje, po katerem hlepi, bi bila vojna dejansko kmalu zaključena, nakar bi se začela neskončna pogajanja pred in po sklenitvi premirja in končno bi ostalo pri status quo kot na Bližnjem vzhodu po vojnah med Izraelci in Arabci. Sicer bi vedno grozil nov vzbuh vojnega požara, toda dejansko bi ga bilo premagani strani tako težko začeti, da bi se tak položaj zavlekel v nedogled, lahko tudi za desetletja in več. Dokler pa vojna traja, se vsak hip lahko sprevrže s tem, da se vpletejo vanjo še drugi,

v obsežno vojno in celo v tretjo svetovno vojno.

Vzroki, zaradi katerih sta se spopadla Iran in Irak, Evrope in Amerike, pa tudi Sovjetske zveze bogve kaj ne zanimajo, saj izvirajo iz tisoč in več let starega sovrašтва med Iranci in Arabci, zlasti Iračani. V zadnjih desetletjih so ga netili na eni strani iraški Arabci s svojim preganjanjem Kurdiv, ki so po rasi in jeziku sorodni Irancem, na drugi strani pa Iranci s svojim pohlepom po iraškem ozemlju okrog ustja Šat-el-Araba, kjer ležijo najbogatejši petrolejski vrelci in kjer živi arabska manjšina. Tudi v Iraku živi, kot že omenjeno, močna kurdska manjšina oziroma celo glavina kurdskega naroda, ki je soroden perzijskemu in ki ga Iran izkorišča v svoje politične namene, predvsem seveda kot nekako svojo peto kolono. Ti problemi in zapleti niso zanimivi oziroma važni za Zahod, bolj pozorno jim je doslej sledila Sovjetska zveza, ki ima več čuta za narodnostne probleme in za osvobodilna gibanja podložnih narodov, čeprav seveda v prvi vrsti za to, da jih izkoristi za svoje imperialne in ideološke namene. Toda s časom se lahko ti problemi tako prepletajo z bolj bistvenimi in važnimi interesi velikih sil, da jih ne bo mogoče več ločiti od njih, in v takem primeru bi bila nevarnost velikega spopada tu. Ena izmed nevarnosti, da se to zgodi, je prav v tem, da Zahod ne pozna podrobneje tamkajšnjih narodnostnih in drugih problemov in da presoja vse

dalje na 2 strani ■

BEGUNCI IZ IRAKA

Kot se zgodi pri vsakem vojnem spopadu, tako tudi vojna med Iranom in Irakom povzroča med civilnim prebivalstvom veliko trpljenja in ustvarja ozračje strahu in nevarnosti. Pojav beguncev, ki bežijo pred nevarnostjo, je jasno viden tudi v Iranu in Iraku, čeprav zajema večinoma tuje državljane. Poročajo, da plačujejo tuji državljani približno milijon lir za najetje taksija, ki naj jih prepelje iz iraške prestolnice Bagdada v jordansko prestolnico Amman. Najetje avtobusa za isto progo, ki je dolga preko 800 kilometrov in vzame 18 ur vožnje po puščavski pokrajini, pa stane kakih šest milijonov lir. V Ammanu so

vsi prosti kotički polni beguncev. Tudi kakih 800 italijanskih državljanov se je iz Iraka zateklo v Amman, od koder od petka dalje deluje vsakodnevna letalska proga Alitalie za vračanje v domovino.

Iraške oblasti so se prve dni vojne upirale odhajanju tujcev, ki jim domače gospodarstvo ogromno dolguje, v petek pa je evropskim tehnikom in družinam povsem sprostila možnost odhajanja. Za državljane azijskih držav pa so še težave. Italijanska podjetja, ki so vzela v službo Filipince in Pakistance za delo v Iraku, še niso dossegla od oblasti dovoljena, da bi tudi ti delavci zapustili državo.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 5. oktobra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojnu; 9.45 Godalni orkestri; 10.00 Poslušali boste; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 »Zamujeni Martinek«, Radijska pravljica; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Radijska variete: »220 volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi z naših prireditve; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 6. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Kulturi dogodki; 12.40 Slovenski prilimki v Furlaniji in na Goriškem; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otoški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miško Kranjec: »Povest o dobrih ljudeh«; 15.10 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Komorni zbor in orkester Glasbene matice; 18.00 Kulturo pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 7. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroci pojo; 16.00 »Mal'polož dar domu na oltar«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Slovenska dramatika po 45.; 18.45 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 8. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Pod Matajurjan«, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otoški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miško Kranjec: »Povest o dobrih ljudeh«; 15.15 Nove plošče; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Pevska revija »Ceciljanka 1979«; 18.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 18.40 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 9. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 12.40 Melodije od vsepovsod; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 15.00 Pišite, predvajali bomo; 16.00 Potovanje v Ameriko; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 10. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Stanje slovenskih šol v zamejstvu od leta 1945 do 1951/52; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otoški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Miško Kranjec: »Povest o dobrih ljudeh«; 15.00 Doba kantavtorjev; 16.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladinski zbor Glasbene matice na gostovanju po Češkoslovaški; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenski prilimki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 11. oktobra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Nas anu zutra — danes in jutri«; oddaja o Reziji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otoški kotichek; Tomi na obisku; 14.30 Gremo v kino; 16.30 Poslušali boste; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 17.30 Na goriškem valu; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Vojna med Iranom in Irakom se lahko razširi

■ nadaljevanje s 1. strani

samo iz svojega zornega kota. Tako se lahko zgodi, da ga preseneti kaka stvar, ki se je zdela v Evropi ali Ameriki malo važna, a ima za Irance ali Iračane velik pomen. Kdo je npr. vedel, kak pomen so l. 1914 pripisovali Srbi Bosni in da lahko napravijo iz nje sod smodnika, ki je sprožil prvo svetovno vojno?

Irak je doslej pokazal, da ne obvlada povsem moderne tankovske in letalske tehnike, s katero ga je oskrbela Sovjetska zveza, zato se je iransko letalstvo s svojimi ameriškimi »Phantomii«, ki jih je kupil še šah in za katere so izvežbali letalce Američani, nepričakovano znašlo v premoči. To je ustvarilo na fronti ravnovesje, ki se lahko spremeni v dolgo vojno, vsak dan pa s tem tudi narašča nevarnost širšega spopada. Vendar pa novejša analize razodevajo, da je Sovjetska zveza previdna, kar pa bi na drugi strani lahko zamamilo v kako nepremišljeno akcijo Carterjevo upravo, ki trpi zaradi znane zadeve s talci v Iranu in še zaradi marsičesa na določenih kompleksih. Dovolj zakomplesirana je tudi sovjetska politika neglede na svojo nepripravljenost na tveganje in to dvoje skupno predstavlja nevarnost, ki je ni podcenjevati. Nesposobnost obeh vojskujočih se držav, da bi izsilili kako odločitev na bojišču, naravnost izziva skušnjave pri drugih, da bi se vtaknili v vojno. Ze v kratkem pa bo posledice te vojne najbrž občutil že ves svet v obliki podražitve nafte, če že ne v obliki njenega pomanjkanja.

Ta vojna na Bližnjem vzhodu pa je tudi ponovno razodela — poleg dosedanjih spopadov na Bližnjem vzhodu med arabskimi državami in Izraelom — da je arabsko-islamski svet danes najbolj nevarno žarišče vojn, kar ni slučajno. Ta svet je ostal v ideološkem in kulturnem pogledu najbolj konservativen in živi duhovno takorekoč še v srednjem veku, kot je v najnovejšem času dokazala med drugim islamska »revolucija«, dejansko islamska »protireformacija«. Hkrati pa si te v bistvu kaotične in zmedene islamske energije dajejo duška tudi v »revolucionarnih« izbruhih, ki so vedno v bistvu fašistične narave, tudi če se gre do levičarske retorike. Vedno pa so zmedene in demagoške ter zaletave. Povrh se izliva v arabski svet pravi veletok zlata v zameno za nafto, in to vzbuja v arabskih vladah nebrzdano željo po nakupovanju orožja, da bi se lahko čutile »močne«. Pri tem odgovorni nimajo dovolj znanja in kulture, da bi se zavedli nesmiselnosti takega zapravljanja in baha-

nja z orožjem, saj niti ne obvladajo moderne vojne tehnike. To napravlja arabski svet za pravi »eksercni prostor« velikih sil, po drugi strani pa za skrajno nezanesljiv teren. In povrh bo to v vedno večjo gospodarsko škodo samih arabskih držav (pa tudi Irana), kajti v nesmiselnih vojnah in pustolovščinah sproti zapravljajo bogastvo, ki ga dobivajo za petrolej. Lepega dne — in do tedaj ni več tako daleč — se bodo znašle brez tega bogastva, ki bo izčrpano, in arabski svet bo zapadel spet v svojo starodavno mizerijo in zaostalost. Kaže, da bo zaostal celo za črno Afriko, ki se kaže odprtejša za ostali svet in za nove ideje.

—o—

POGREB ŽRTEV POKOLA

V Münchnu so v torek pokopali 12 žrtev desničarskega atentata na tradicionalnem Oktoberfestu. Slovesnost je neposredno prenašala televizija, prisostvovali pa so najvišji politični in državni predstavniki od državnega poglavarja Carstensa, kanclerja Schmidta in zunanjega ministra Genscherja pa do predsednika bavarske vlade Strausa in predsednikov socialnodemokratske stranke Brandta in krščansko demokratske Kohla.

Preiskovalni sodnik v Karlsruheju je medtem izpustil na svobodo še šestega člana skupine Hoffmann. Ugotovili so namreč, da ni bil neposredno zapleten v atentat. Notranji minister Baum je v televizijskem govoru povedal, da ima nemška policija dokaze o povezanosti med desničarskimi skrajneži Zahodne Nemčije, Francije, Italije, Velike Britanije, Belgije in Združenih držav.

INDIJA IN SOVJETSKA ZVEZA

Indijski predsednik Neelam Sanjiva Reddy, ki se mudi na uradnem obisku v Moskvi, se je v Kremlju sestal s sovjetskim voditeljem Brežnjevom. Predmet pogovora so položaj v Afganistanu, vojna med Iranom in Irakom ter vprašanje razorožitve na območju Indijskega oceana. Indijski državni poglavar je prispel na enotedenski uradni obisk v Moskvo. Glavni namen tega obiska je okrepiti odnose med Sovjetsko zvezo in Indijo, ki so se izboljšali, potem ko je v letošnjem januarju ponovno prevzela oblast stranka ministrske predsednice Indire Ghandi.

Walesa povabljen v Italijo

Glavni tajniki treh italijanskih sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, Lama, Carniti in Benvenuto, so odposlali voditelju poljskih samostojnih sindikatov Walesi pismo z vabilom, naj obiše italijansko sindikalno federacijo. Italijanski sindikalni voditelji v pismu podčrtujejo so-

lidarnost, ki so jo izrazili boju poljskih delavcev in zgodovinsko pomembnost ustanovitve poljskega sindikata »Solidarnost«. Italijanski sindikati izražajo dalje upanje, da bo lahko delegacija poljskega samostojnega sindikata čimprej dospela v Italijo.

O značilnostih Irana in Iraka

Zaradi vojne med Iranom in Irakom, marsikoga zanima, kako močni sta dejansko ti dve prednjeazijski državi in kako je z njunim prebivalstvom. Od tega bo v veliki, če ne kar največji meri, odvisen tudi izid spopada.

Iran, ki se je do nedavnega imenoval Perzija — in to ime je v nekaterih pogledih še ostalo v rabi — meri 1.648.000 kvadratnih kilometrov in ima blizu 30 milijonov prebivalcev. Pravih Perzijcev je le kaka polovica, drugi pripadajo narodnim manjšinam. Nekateri od teh pripadajo indoevropski jezikovni in rasni skupini kot npr. Perzijci, Kurdi, Tadžiki, Beludži in Paštuni, druge so turškotatarskega izvora, močna pa je tudi arabska manjšina, ki je bila eden izmed vzrokov, da se je vnela ta vojna. Iranci so namreč zahtevali njeno priključitev k Iraku, Perzijci pa niti pod šahom niti pod Homeinijem niso hoteli o tem niti slišati. Šah je pred nekaj leti celo odgovoril s tem, da je dal zasesti tri arabske otoke ob izlivu Šat-el-Araba. Poleg tega živijo v Iranu še številne majhne narodnostne skupine kot npr. Armenci, Cigani, Judje. Armencev je okrog 175.000. Krščanska in judovska manjšina sta izpostavljeni pod Homeinijevim režimom hudemu pritisku in celo preganjanju. To velja posebno za Jude. Tri četrtine prebivalstva so šiiti, večina ostalih so mohadanci sunitske veroizpovedi, razen kristjanov in Judov seveda.

Podnebje je v Perziji glede na velikost njenega ozemlja in na različno nadmorsko višino precej različno. Medtem ko ima npr. Abadan in tako tudi druga mesta od Perzijskem zalivu skoro tropsko podnebje, je notranjost v zimskih mesecih zelo mrzla in ne manjka snega. Znano je, da je bil bivši šah dober smučar — smučal pa se je seveda predvsem v švicarskih Alpah — in da je imel ambicijo, da bi razvil zimski šport v svoji državi. Zaenkrat je skušal z najemanjem tujih športnikov, posebno takih brez državljanstva, katerim je nudil potne liste

Stavka na Poljskem

Predstavniki novega poljskega sindikalnega združenja Solidarnost so na včerajšnjem zasedanju v Gdansk oklicali za petek 3. oktobra enourno stavko, ker oblasti še niso izpolnile treh točk sporazuma med vladno komisijo in novim sindikatom. Po sporazumu bi do 30. septembra morali določiti mezdne poviške, zagotoviti novemu sindikatu prosto pot združevanja in mu dati na razpolago sredstva javnega obveščanja. Glede prve točke je rečeno, da je bil načrt o mezdni poviški izdelan le v nekaterih podjetjih, v večini pa se pogajanja sploh še niso pričela. Drugi dve točki pa naj ne bi bili izvedeni. V Gdanku, Ščečinu in Krakovu krajevne oblasti kažejo dobro voljo, medtem ko drugod na vse načine ovirajo ustanovitev samoupravnega sindikata.

Poljski študenti so izdelali statut svoje organizacije, ki bo tudi nosila ime Solidarnost. Gre za svobodno in neodvisno združenje študentov višjih šol, ki se bo borilo za demokratizacijo družbe in avtonomijo univerze.

in denar, postaviti na noge perzijsko smučarsko reprezentanco.

Poljedelstvo je v Iranu slabo razvito in zavzema komaj 9,3 odstotka državne površine. Tudi gozdog v razmerju z velikansko površino države ni ravno veliko. Mnogo ozemlja je pustega. Z namakanjem in umnim poljedelstvom pa bi lahko zelo dvignili pridelek in povečali obdelano površino, kar pa je še muzika bodočnosti. Veliko večjo važnost ima živinoreja. Glavno bogastvo Iranu je petrolej. Leta 1978 je načrpal Iran nad 261 milijonov ton nafte. Druga industrija se je začela sicer naglo razvijati v zadnjih desetletjih s pomočjo ogromnih vsot, ki jih je zaslužil Iran s petrolejem, vendar pa je še povsem v senci petrolejske industrije in je v glavnem odvisna od tujih tehnikov. Povprečni narodni dohodek je znašal blizu 2.000 dolarjev.

Irak ima tudi za seboj nekaj hudih in krvavih državnih prevratov in notranjih homatij. Med drugim je znan po dolgotrajnem in množičnem preganjanju, lahko bi celo rekli rododomu Kurdiv. V primeri z Ira-

kom so imeli ti do konca šahovega vladanja v Iranu pravi paradiz. Irak obsega komaj četrtino toliko ozemlja kot Iran in meri nekaj nad 438.000 kvadratnih kilometrov in ima blizu 12.00 milijonov prebivalcev, od katerih pa je manj kot polovica Arabcev, ki so državni narod. Drugi so manjšine, med katerimi je največja kurdska. Ker je bila kurdska manjšina stalno preganjana, zato seveda ni pričakovati, da bodo državne statistike točno navajale njeno število. Navajajo jih le nekaj nad en milijon. Verjetno pa jih je vsaj trikrat toliko. Drugače zmanjka iz statistike o prebivalstvu Iraka kar nad tri milijone ljudi. Tudi po veri je približno polovica prebivalcev šiitov, kar potrjuje, da gre za Kurde, ki so šiiti enako kot Iranci. Podnebje je v Iraku veliko bolj toplo kot v Iranu, saj je dežela po večini ravninska in nizko nad morjem. Ostro podnebje je le v kurdskem gorovju. Na kurdskem ozemlju se nahaja tudi velik del petrolejskih vrelcev, zato so skušali Iranci arabskega pokoljenja kot vladajoč narod pregnati Kurde od tam. Irak je načrpal leta 1978, po zadnjih normalnih statistikah, 129 milijonov ton nafte. Industrija je tudi v Iraku skromna. Omeniti je tekstilno, kemično, sladkorno in papirno industrijo ter predelavo tobaka.

PROSTOR MLADIH

Ali narodnost zadošča?

Znano je, da mladina, ki se v sobotah zvečer zbira v Slovenskem kulturnem klubu, vsako leto na jesen organizira nekakšen študijski teden, ki ga imenujejo tudi »Mala Draga«, in ki se je zadnja leta odvijal kje v Kanalski dolini. Letos pa so se spet vrnili v nekdanji sedež teh »dni«, posvečenih obravnavanju kake zanimive aktualne ali zgodovinske problematike in seveda tudi družabnosti, petju in smehu, v vasico Drago.

Sam nisem bil prisoten ves čas, ko so »klubovci« in drugi prijatelji bili v Dragi. Vendar sem se sprehodil do Drage, da bi zadnje jutro (letos so skupaj preživeli ponedeljek, 15. septembra in torek, 16. septembra do zgodnjih popoldanskih ur), bil v tej zanimivi in dragi družbi.

V načrtu je bilo predavanje Sergija Pahorja na temo: Ali narodnost zadošča. Moram povedati, da je vseh šestindvajset prisotnih pozorno sledilo izvajanju Sergija Pahorja in da so mnogi tudi posegli v razpravo.

Časnikar Sergij Pahor je naredil nekakšen prerez stanja in bodočnosti slovenske narodne manjšine v zamejstvu. Naredil je uvod, ki ga vsi več ali manj poznamo, da bi se potem razvila debata v smislu vprašanja, če je za obstoj, razvoj in napredek naroda dovolj posameznikova narodna zavest.

Veliko je ljudi, ki v svojem srcu čutijo, da so Slovenci, a tega na zunaj nočejo pokazati. Pomislimo samo, koliko otrok slovenskih staršev, tudi po naših vaseh, je vpisanih v italijanske osnovne šole. Res je čudno, da se slovenski ljudje pri nas ne zavedajo, kot je v nekem svojem govoru rekel prof. Rebula, da se danes splača biti Slovenec. Vsi Slovenci pa bi se morali po-

truditi, da bi našo narodno zavest, kulturo in duševnost razvili in gojili ter stalno delali za to, da bi se naše število večalo in ne ostajalo pri istem, ali celo upadalo. Posebno bi morali skrbeti za tisto mladino, ki po nižji srednji šoli gre v poklic, na delo. (To bi lahko bil tudi eden izmed delovnih načrtov Mladinskega odseka SSK).

Vloga in dolžnost voditeljev, vzgojiteljev in odbornikov najrazličnejših naših ustanov, od športnih društev, pevskih zborov pa do kulturnih ustanov in uredniških odborov, je, da se trudijo, iščejo in vzgajajo nove delovne sile, ki bodo v dejavnost prinašali novih delovnih moči, zagona in svežih idej. Če nas je v zamejstvu 100.000, kje se to število pokaže pri delu za našo prihodnost? Večkrat slišimo, da pri ljudeh ni volje, da najraje ne delajo nič, se ne angažirajo. Ali jih mi znamo privabiti k delu? In naši kulturniki, učitelji, profesorji, duhovniki, ali res mislijo, da so, ko so enkrat opravili svojo službeno dolžnost, res vse naredili? Že res, da je ogromno, če to dobro opravijo. A vendar, še veliko več bi se dalo narediti. Slovenci v zamejstvu, namreč, potrebujemo širokosrčno in nezainteresirano delo vseh svojih članov, posebno tistih, ki so sposobni, a se zaradi lenobe in komodnosti nočejo potruditi.

Da ne bi mogoče kdo mislil, da pišem te vrste samo za mladino. Ne, mislim, da je naša mladina sorazmerno dobro angažirana na vseh področjih. Seveda, tudi tu bi se dalo marsikaj izboljšati. Predvsem pa posvečam te misli ljudem srednjih let, ki so pri polni življenjski moči, kot pravimo. Naj premislijo in če začutijo, da jim vest kaj prišepetava, je to zadnji čas, da se tako ali drugače vključijo v delo za našo boljšo bodočnost.

M. T.

Seja devinsko nabrežinskega občinskega sveta

Prejšnji teden se je končno začela razprava o programskih izjavah manjšinskega odbora v devinsko-nabrežinski občini, ki ga sestavljajo svetovalci KPI in socialisti Caldi (kot je znano, se je drugi socialistični predstavnik, Slovenec Colja oddaljil od stranskega stališča). Razprava je bila zelo izčrpna in na dostojni višini, kot je izjavil sam župan Škerk, saj so se skoro vsi svetovalci oglasili k besedi. Najostrejša stališča so do te koalicije pokazali predstavniki SSK, ki so napovedali ostro opozicijo. Poudarili so, da je to njuna posledica zaprtosti koalicije do takih rešitev, ki bi upoštevale zahteve večine prebivalcev in ki bi omogočile krepko večino v občinskem svetu. SSK vidi v sedanjem odboru nadaljevanje prejšnjega neučinkovitega načina uprave in smatra to za zatajitev predvolilnih obljub KPI in PSI, ko sta se zavzemala za koalicijo s SSK. Na drugi strani se SSK trudi za novo večino, ki naj temelji na enakopravnem pristopu vseh demokratičnih sil v občinskem svetu in ki naj osami Slovincem nenaklonjene sile. Predstavniki SSK so grajali nedemokratično ravnanje občinske uprave, ki prepogosto ne upošteva mnenja prizadetega prebivalstva in niti konzult. Poleg tega se z veliko lahkomišelnostjo zapirajo celo slovenske šole, ki so zaščitene po londonskem memorandumu. Jasno je torej, da taka manjšinska uprava ne more voditi ob-

KD, ki je alternativna sila KPI, nato pa je ugotovil, da to verjetno ni mogoče in napovedal konstruktivno opozicijo sedanji upravi. Iz njegovega tona je bilo jasno zaslediti pripravljenost KD (ki jo v Devinu in Nabrežini vodita posl. Tombesi in sam Lenarduzzi), da omogoči sedanji koaliciji nadaljnje upravljanje.

Poravnajte naročnino!

V imenu odbora je prof. Giorgio De-pangher skušal prikazati vso dobro voljo in ves trud KPI in PSI, da bi prišlo do večinske uprave s SSK, kar pa bo po njegovem mnenju prvi in glavni cilj KPI, češ da bo ta čimprej ponovno začela s pogovori s SSK. Povabil je nato vse svetovalce k sodelovanju z upravo in zaželel, da ne ri razprava zašla na osebna polemična obračunavanja.

n k

NOVA SEZONA DRUŠTVA SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV V TRSTU

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu začenja svojo sezono ponedeljkovih večerov, srečanj in predavanj, s katerimi skuša dati svoj prispevek za popestritev sicer ne preveč razgibane kulturne dejavnosti na Tržaškem.

V ponedeljek, 6. oktobra, bo prvi večer posvečen septembrskim dogodkom na Poljskem. O njihovem pomenu bodo spregovorili predstavniki raznih političnih strank, ki delujejo med slovensko manjšino. Okvirni program za novo sezono obsega vrsto tematsko razvejanih večerov, ki gredo od domačih narodnostno-političnih in kulturno-šolskih problemov pa do širše politične in družbene problematike. Predvidena je tudi teološko-filozofska tematika, predvidenih pa je tudi nekaj spominskih večerov (Ciril Kosmač, Lino Legiša, Franček Križnik...). Sezono bo popestrilo tudi nekaj filmskih večerov in projekcij diapozitivov, dopolnile pa jo bodo proslave in počastitve naših zaslužnih mož. Omeniti velja tudi sodelovanje v široko zastavljeni akciji, ki si jo je zamislil škof Bel-lomi za poživitev kulturne dejavnosti v tržaških katoliških krogih.

Zbor iz Devina gost na Koroškem

Kot smo napovedali že v prejšnji številki Novega lista, je Dekliški zbor iz Devina bil v nedeljo, 28. septembra, gost na Koroškem. Bili smo gostje Krščanske kulturne zveze in društva »Planina« iz Sel. Že na meji nas je sprejel tajnik zveze Nužej Tolmajer, ki nas je tudi spremljal ves dan.

Zbor je najprej z dvema pesmima nastopil pri maši, v ljubki cerkvi vasi Sveče. Po kosilu smo si v tej vasi ogledali galerijo akademskega kiparja Franceta Goršeta, ki nam je tudi osebno razkazal in obrazložil svoja dela. Tudi tu je zbor pod vodstvom Hermana Antoniča zapel umetniku na čast nekaj pesmi.

Popoldne smo si ogledali še Celovec, še posebej znani Minimundus, krasen park, kjer so v miniaturi prikazane najznamenitejše palače z vsega sveta. Ustavili smo se nato še pred sedežem Mohorjeve družbe in na trgu, ki ga krasi mogočni celovski zmaj.

V poznih popoldanskih urah smo se napotili v vas Sele, ki leži nad Dravo, na njenem desnem bregu. Tu smo si najprej

ogledali novo farno cerkev, tamkajšnji župnik pa nam je orisal narodnostno stanje v vasi in na Koroškem nasploh. Seveda so nas predstavniki društva »Planina« tudi zelo lepo pogostili, ob 20. uri pa smo s koncertom nastopili v tamkajšnji dvorani. Z nami je pel tudi moški zbor »Kočna« iz Sveč. Naša predstavnica je v kratkem pozdravnem nagovoru orisala kraj, iz katerega prihajamo, nato pa smo zapeli dvanajst pesmi. Izreden uspeh je žela predvsem pesem Oj, Doberdob, Zorka Prelovca, ki smo jo tudi ponovili.

Po koncertu smo se ustavili še na večerji, kjer smo se поблиže spoznali z vaščani iz Sel, pa tudi s pevci zbora »Kočna« iz Sveč. Vzdušje, ki je tu vladalo, je bilo nepopisno. Skupno smo zapeli še vrsto pesmi, škoda le, da nas je čakala pot domov.

Na Koroškem so naš zbor izredno lepo sprejeli, zato se jim tudi na tem mestu zahvalimo za pozornost, ki smo je bili deležni. Prepričani smo, da so tovrstni stiki med zamejci vsem nam v korist, ker se tako oboji seznanjamo s stanjem obeh narodnostnih skupnosti. Še posebej se zahvaljujemo Krščanski kulturni zvezi in društvu »Planina«, ki sta nam omogočila obisk, in seveda našemu prijetnemu spremljevalcu, ki si je tako prizadeval, da bi nam bilo čim lepše.

Pevka

—o—

DAVČNO POTRDILO

Dne 1. t. m. je stopil v veljavo tudi za goste restavracij, hotelov in drugih gostinskih obratov predpis, da ohranijo ob izhodu račun na predpisanih davčnih obrazcih, ki so za gostince obvezni za več mesecev. Globa znaša od pet do 22 tisoč lir, s prvim januarjem prihodnjega leta pa jo bodo podvojili.

Pevski zbor »MARIJ KOGOJ« vabi na

K O N C E R T

MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA
GLASBENE MATICE IZ TRSTA

ki bo v nedeljo, 5. t.m., ob 17. uri
v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu,
ul. Brandesia 27/1. Dirigent Stojan Kuret

čine, saj med drugim tudi kaže premalo razumevanja za probleme slovenskega prebivalstva.

Svetovalec Colja je obžaloval, da se ni v zadostni meri iskalo skupne rešitve s SSK, in je izrekel upanje, da bo do tega sodelovanja čimprej prišlo.

Zanimiva so bila izvajanja svetovalca Lenarduzzija (KD), ki je uvodoma povabil vse stranke, razen KPI, naj sodelujejo s

Petletnica Agencije Alpe Adria

S sprejemom v restavraciji na gradu sv. Justa v Trstu in s tiskovno konferenco v tržaškem Časnikarskem krožku je televizijska Agencija Alpe Adria proslavila peto obletnico obstoja in delovanja. Odgovorni urednik Bogo Samsa je na tiskovni konferenci med drugim dejal, da je Agencija dosegla cilje, ki si jih je bila postavila ob svoji ustanovitvi. Agencija nudi informacije, predvsem iz dežele Furlanije-Juljske krajine, celotnemu jugoslovanske-

mu televizijskemu omrežju, njene oddaje gledajo ali poslušajo v velikem delu Italije. Agencija opravlja pomembno delo informiranja in povezovanja zlasti med deželo Furlanijo - Julijsko krajino in sosedno Jugoslavijo, pri čemer daje ustrezen poudarek dogajanju v okviru slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Ob peti obletnici Agencije Alpe Adria iskreno in prisrčno čestitamo njenim urednikom in sodelavcem

Sestlal se je števerjanski občinski svet

V petek 26. t.m. ob 20.30 se je sestlal števerjanski občinski svet, ki je sprejel vrsto sklepov dnevnega reda, ki je obsegal 10 točk. Najprej smo poslušali poročila župana Klanjščeka, ki je sejo vodil in je povedal, da so bila oddana podjetju PROTTO iz Gorice dela, s katerimi se bo zaključila gradnja števerjanske osnovne šole s celodnevним poukom. Stroški te zaključene faze bodo znašali 300 milijonov lir, katere krije deželna uprava z zakonom o potresnem področju. «Tako upamo», je dejal župan, «da bomo novo šolo otvorili že v prvih mesecih prihodnjega leta».

Druga točka poročila pa se je nanašala na nadaljevanje del za popolno obnovitev vodovodnega omrežja, ki so se začela meseca maja, in po nekajmesečnem premoru se sedaj nadaljujejo. Nastale so nekatere težave v podjetju samem, (in se ne čudimo, saj imamo priliko slišati vsak dan o podobnih problemih po vsej državi). Tudi ta dela se bodo zaključila v par mesecih, saj so obnavili že cevi v Ščednem in Dolnjem koncu, sedaj pa bodo nadaljevali po Valerišču.

V drugi fazi pa bodo izdelali priključke stanovanjskim hišam. S tem upamo, da bo delno rešen problem pomanjkanja vode v naši občini, saj plazovi in potres so vodovod pokvarili. Župan je še povedal, da so te dni občinski delavci dokončali dela za napeljavo vode na Jazbinsko pokopališče, kar je bila želja vseh Jazbincev. Namestili pa so tudi nove luči po vasi, tako da je tudi zvečer v Števerjanu prijetnejše. Nadalje naj povemo, da so v soboto bila oddana dela na dražbi za razširitev mostu čez Grojnico. Dela bodo stala 45 milijonov lir, ki jih bo krila Gorska skupnost. Tudi to je bilo potrebno, saj bo urejeno tudi cestišče, tako da ne bo več nesreč na križišču v Grojni, ki pelje proti Ščednem. In še naj povemo, da se bodo kmalu začela dela za ureditev potoka Vrbačna, ki je pri zadnjem neurju povzročil ogromno škodo na prevalskem področju. Uredili bodo strugo, tako da bo ravna in brez ovinkov, da bo voda imela boljši odtok.

Svet je nato ratificiral razne sklepe odbora, ter imenoval razne komisije. V gradbeni komisiji bodo župan Klanjšček, njegov pooblaščenec Ciril Terpin, Arh. Luiza Codelia, ter svetovalec Mikluž (za manjšino). Pod četrto točko dnevnega reda pa je bila izglasovana komisija za ugotavljanje škode na kmetijah, in sicer po deželnem zakonu št. 35 z dne 29.7.1976. Imenovani so bili Skok Armand, župan Klanjšček, Jožko Vogrič ter Jože Simičič. Sindikalne organizacije pa bodo zastopali Ciglič Remigij, Štekar Avgust, Formentini Michele. Nadalje je svet imenoval kot zastopnike za bodočo petletno dobo v Gorsko Skupnost sledeče svetovalce: Korsič Hadrijan, Klanjšček Slavko (župan), Simon

Komjanc ter Florijan Planišček. In še zadnja izvolitev se je nanašala na zastopstvo v pokrajinskem svetu za družinske posvetovalnice, v katerem bodo Mužič Alojz, Anka Černic ter Florijan Planišček.

Svet je nato uredil nekaj upravnih zadev, ter porazdelil vsoto 300 tisoč lir deželnega prispevka med revne občane.

—o—

PREJELI SMO:

PRITOŽBA MATERE

Ker sem prepričana, da primer, ki Vam ga bom navedla, ni samo moja družinska stvar in se lahko še komu pripeti, Vas prosim, da objavite naslednje.

Sem mati treh še majhnih otrok in obenem izvršujem svoj poklic. Delo in številna družina pa dostikrat ne gresta skupaj. Zato sem se letos obrnila na našo občinsko upravo s prošnjo, da bi sprejeli v slovenski vrtec v Sosljanu mojega sina Bernarda, ki bi sicer po letošnjem privilniku o vpisu v vrtec ne prišel v poštev za samih 14 dni. Bila sem skoraj prepričana, da bodo moji prošnji ustregli, saj se je do zdaj redno dogajalo, da so sprejemali tudi mlajše otroke. Vedela sem tudi, da je v sesljskem vrtcu vpisanih le 9 otrok. Toda zmotila sem se. Občinska uprava se strogo sklicuje na pravilnik in odklanja mojo prošnjo.

Tako sem sedaj prisiljena, da proti svojim načelom zavedne Slovenke vpišem otroka v italijanski vrtec, kjer so mi pokazali večje razumevanje.

Ali se devinsko-nabrežinska občinska uprava zaveda, s kakšno lahkoto odklanja slovenske otroke, medtem ko iz leta v leto upadajo vpisi v naših vrtcih?

Lučka Hrovatin

STRŽAŠKEGA

GLASBENA MATICA - TRST

KULTURNI DOM V TRSTU SEZONA 1980/81

KONCERTNI ABONMA

24. oktobra 1980

MLADINSKI PEVSKI ZBOR iz Maribora
dirigent BRANKO RAJSTER

18. novembra 1980

ENSEMBLE DI VENEZIA

18. decembra 1980

SLOVENSKI KOMORNI ORKESTER

dirigent ANTON NANUT

solista: Stanko Arnold, trobenta - Ingrid Silič,
klavir

8. januarja 1981

SIMFONIČNI ORKESTER SLOVENSKE
FILHARMONIJE

dirigent ANTAL JANCOVICS

solistka: Dubravka Tomšič, klavir

14. januarja 1981

SLOVENSKI TROBILNI KVINTET

19. februarja 1981

GUENTER LUDWIG

klavirski recital

6. marca 1981

KOMORNI ZBOR RTV-Ljubljana

dirigent JOŽE FUERST

1. aprila 1981

ENSEMBLE SLAVKO OSTERC

23. aprila 1981

ČRTOMIR SISKOVIC

violinski recital

CENE ABONMAJEV

Parter	18.000 lir	Mladinski parter	10.000 lir
Balkon	12.000 lir	Mladinski balkon	6.000 lir

Dvig abonmajev v pisarni GM, ul. R. Manca 29, od 9. do 12. ure vsak dan razen sobote. Lanski abonenti potrdite svoj sedež do 15. okt.

Nov župan v Krminu

Preteklo soboto je bila na Plešivem krajša slovesnost ob odprtju nove učilnice tamkajšnje osnovne šole. Ta šola se lepo razvija že nekaj let in tudi letos je treba zabeležiti kar lepo število učencev, petnajst otrok, ki obiskujejo večrazrednico. Zaradi tega je bilo potrebno pomisliti na naraščajoče potrebe v tej šoli in tako so prejšnji stavbi dodali prizidek, kjer je prostor za eno učilnico. Pouk se odvija v njej že od začetka šolskega leta redno, uradna otvoritev pa je bila, kot rečeno, prejšnjo soboto in so se je udeležili starši, učenci, predstavniki šole in krajevnih oblasti. Istočasno bi morali odgovorni dejavniki pomisliti tudi na odprtje otroškega vrtca v krminski občini, saj je precej otrok, ki bi lahko obiskovali vrtec; to bi bilo za krminske Slovence izrednega pomena, saj vemo, da se vzgaja v materinem jeziku in narodnem duhu začne v prvih otroških letih in bi tako dobil tudi naraščaj za osnovno šolo.

Druga vest iz Krmina se nanaša na izvolitev novega župana in občinskega odbora, izvolitev, ki je bila pretekli ponedeljek. Od upravnih volitev so potekli skoraj štirje meseci in končno sta stranki Krščanske demokracije in PSI dosegli sporazum za sestavo dvostranske koalicije. Tako je Krmin dobil rešitev za premostitev krize, medtem ko so še v teku pogajanja za sestavo odborov v ob-

čini Gorica in na pokrajini. Za novega krminskega župana je bil izvoljen socialist Fausto Nunin, ki je prejel 11 glasov, za komunističnega kandidata je volilo 8 svetovalcev, ena glasovnica je bila bela. KD in PSI razpolagata z 12 glasovi, komunistov je 8. Po logiki bi morala ta koalicija vzdržati celih pet let, čeprav je v politiki vse mogoče. Socialist Nunin je bil izvoljen za župana, potem ko je njegov strankin tovariš Zar (dosedanji župan) podal ostavko, ker se ni strinjal s tem, da so socialisti sklenili sporazum s KD. Zar je namreč vodil zadnjih pet let levičarsko koalicijo, ki pa ni bila po zadnjih volitvah več možna. Na seji so izvolili tudi občinski odbor, ki ga sestavljajo Ambrosio, Guerra, Iacuz (vsi KD) in Canesin (PSI) kot efektivni člani, Panzera in Franc Kenda pa sta nadomestna odbornika. Slednji je bil izvoljen sicer na listi KD, vendar je član Slovenske skupnosti in to tudi predstavlja, kot je izjavil na seji v krajšem govoru, ki ga je podal v slovenščini in italijanščini. Na ta način je Slovenska skupnost ponovno prisotna v krminskem občinskem svetu in jo predstavlja sposoben in delaven krminski Slovenec. Lahko trdimo, da je to predstavništvo v občinskem svetu velikega pomena za vso našo narodno skupnost na tem zapadnem območju goriške pokrajine.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Kaj ljudje radi berejo

Nedavno je neki veliki italijanski dnevnik prinesel v svoji kulturni rubriki, ki sicer ni slaba, članek, v katerem se je avtor zelo omalovažujoče in celo posmehljivo izrazil o novem zanimanju ameriških bralcev za romane »western«, tj. za take, ki vsebujejo zgodbe z Divjega zahoda, o kovbojih, roparjih goveje živine, zlatokopih, Indijancih in tako naprej, torej o resničnem ali fantazijskem življenju in preteklega stoletja na prerijah in v gorovjih od reke Mississippi do Tihlega oceana. Avtor članka se je ponorčeval iz bralcev, ki »se vnamajo za tako branje, za romane, ki se skoro vedno srečno končajo in v katerih vedno zmagajo dobri nad hudobnimi, pravični nad krivičnimi in kjer skoro ni takih, ki bi bili dvolični. Vsi so bodisi dobri bodisi hudobni in to z vsem svojim bistvom.«

Pri najboljši volji ni mogoče razumeti avtorja tistega članka, zakaj se norčuje iz ameriških bralcev in jim zameri, če si želijo takega branja. Po našem so s tem samo pokazali, da so siti pornografije, s katero jih je zadnje desetletje zasipavalo ameriško založništvo. To so bili kar najbolj banalni pornografski opisi brez sledu kake resnične zgodbe in pisateljske fantazije, resničnega življenja ali zanimivih značajev in usod. Morali so brati debele knjige o okrutnih morilcih, njihovih sodnih procesih in usmrtitvah, pri čemer pisatelj pretaka solze nad morilci in ne nad njihovimi žrtvami ter dobi za to še mastno literarno nagrado, ali pa se navduševati nad usodo črncev ter priseljenih Kubancev in Portoričanov ali Sicilijancev, ki so spremenili velika ameriška mesta v kotišča mafije, korupcije in v umazana gnezda, kjer se miren človek po osmi uri ne sme več prikazati na cesti, če noče tvegati življenja ali vsaj denarnice in kjer se kopičijo kopice smeti.

Ameriški bralci si iščejo drugačno okolje vsaj v literaturi. Kdor more, se sicer čimprej odseli iz vlemesta v kak prijaznejši manjši kraj. Mnogi pa tega ne morejo, zato se vsaj v domišljiji zatekajo v drugačne kraje, kjer še zmagujejo

dobri in pravični nad sodrgo, ki jo tam predstavljajo roparji, ki prežijo na poštno kočije, in konjski in kravji tatovi ter ubijavci in roparji zlatokopov. V westernih zmaguje pošteni šerif, podkupljivi pa je razkrinkan in kaznovan ali vsaj osmešen, ravno nasprotno od razmer, ki vladajo npr. v New Yorku, Chicagu, Detroitu, Clevelandu ali San Franciscu. V westernih je narava še čista in nepokvarjena, po prerijah se podijo krave, ne pa avti, v zraku krožijo orli, ne pa ogromna letala in vojaški ali policijski helikopterji, mesta pa imajo še človeški obraz. Resnica je, da je vdrla moda okrutnosti zadnja desetletja tudi v romane western, vendar pa ne v taki meri kakor v ostalo ameriško literaturo oziroma knjižno produkcijo, film ali gledališče.

Že res, da so westerni pisani na splošno vsi po enem kopitu, toda to zahteva pač značilnost te literarne zvrsti. Avtorji imajo kljub temu možnost neskončnih variacij in povrh vsakdo ve, da jim ne gre za Nobelovo ali kako drugo slavno literarno nagrado, ampak samo za to, da napišejo dober, privlačen western in vtaknejo v žep primeren honorar. Tako se v resnici kaže v tem vračanju k romanom western če že ne prefinjena literarna kultura, pa vsaj zdrav življenjski čut, ki si želi jasnih odnosov: zmagujejo naj pošteni in ti naj pokažejo pogum, odločnost in domiselnost, barabe pa naj se znajdejo za rešetakami. V ospredje naj se ne prerivajo homoseksualci, ampak ljudje, katerim lahko starši mirne duše zaupajo svoje otroke v šolanje ali v službo. In ženske naj bodo ženske, ki jih lahko moški spoštujejo in ljubijo, in se zanje tudi z navdušenjem spopadejo, posebno z barabami, če je treba, ne pa samo lahkoživke in preračunljivke, ki jim gre le za denar, poroka pa jih mika samo zato, da lahko pri ločitvi zahtevajo milijon dolarjev. Američani se lahko zatekajo pred klavnimi in umazanimi platmi sodobnega življenja vsaj v westerna. Drugje, npr. v Italiji, pa tudi na Slovenskem in še marsikje v Evropi, nimajo bralci niti take tolažbe.

Novi problemi v zvezi s slovenskim jezikom

V časnikarskih krogih, med pisatelji, profesorji in učitelji slovenščine in tudi v drugih krogih, ki imajo odgovornost za slovenski jezik v zvezi s publiciranjem, učenjem ali uporabo slovenščine v literaturi ali v javni rabi, se vedno spet vnamajo diskusije o današnjem stanju slovenskega jezika. Njegov položaj nikakor ni tako slab, kakor menijo nekateri, kajti bili so časi, ko je slovenskemu jeziku mnogo bolj slabo kazalo ne samo v javnosti, ampak tudi v slovenski književnosti sami. Spomniti se je treba samo na čase v preteklem stoletju, ko je takorekoč večina slovenskih publicistov, posebno še časnikarjev, obupala nad slovenščino, čeprav brez vzroka, in začela tolči neko zmešano vseslovanščino kot na primer Matija Majar-Ziljski, ali pa neko južnoslovanško žlobudravščino, ki je vsebovala polovico, če ne več, hrvaških, srbskih in še precejšen del ruskih in čeških ter cerkvenoslovenskih be-

sed. V taki žlobudravščini so pisali celo nekateri duhovniki. Potem so nastopili časi, ko je bil tudi uradno zanikan slovenski jezik kot samostojen jezik in se je govorilo in pisalo samo o tako imenovanem srbsko-hrvaško-slovenskem jeziku. Kot se je namreč v stari Jugoslaviji uradno zanikal obstoj slovenskega naroda in se je smelo pisati samo o srbsko-hrvaško-slovenskem, to je enotnem jugoslovanskem narodu, tako se je govorilo in pisalo tudi o enem samem jugoslovanskem jeziku, v katerem da je slovenščina samo eno izmed narečij, kot npr. štokavščina ali čakavščina.

Danes je slovenščina priznana za samostojen jezik in za uradni jezik v republiki Sloveniji. Nihče ji več ne zanika pravice do obstoja, nihče je namerno ne skuša »poslovaniti« ali »pojugo-slovaniti« z masovnim vrinjanjem besedja drugih slovanskih narodov. Toda grozijo ji druge

(Dalie na 7. strani)

Repertoar SSG v Trstu

V ABONMAJU

Luigi Pirandello:
ČLOVEK, ZVERINA IN ČEDNOST
komedija v treh dejanjih
režija MARIO URŠIČ

Ephraim Kishon:
BIL JE ŠKRJANEC
tragična veseloigra v dveh delih
režija MIRAN HERZOG

Molière:
ZLAHTNI MESCAN
komedija v petih dejanjih
režija GIORGIO PRESSBURGER

Daniel L. Coburn:
PARTIJA REMIJA
tragikomedija v dveh dejanjih
režija DUŠAN MLAKAR

Brian Clarke:
ČIGAVO JE MOJE ŽIVLJENJE?
komedija
režija DUŠAN MLAKAR
gostovanje PDG Nova Gorica

Ivan Cankar:
HLAPCI
drama
gostovanje MGL ali Drame SNG v Ljubljani

Wasserman - Leigh:
ČLOVEK IZ MANČE
glasbena komedija
režija VLADO ŠTEFANČIČ
gostovanje Komedije iz Zagreba

IZVEN ABONMAJA

Ivan Mrak:
PROCES
trilogija
režija MARIO URŠIČ

Dacia Maraini:
ZENSKI NA PODEZELJU
enodejanka
režija BORIS KOBAL

Zora Tavčar:
AJ, KAJ RIBIČ JE UJEL
mladinska igra
režija SERGEJ VERČ

— * —

Poleg ponovitev nekaterih uspešnih predstav iz preteklih sezon so v repertoarnem načrtu predvidena tudi druga gledališka gostovanja iz Jugoslavije.

Program dela bo izpopolnjen še z izvedbo posebnih nastopov v šolah in prosvetnih društvih.

— * —

SEZONA V TRSTU

Vpisovanje abonentov od 9. do 14. ure pri glavnih blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734-265. Dosedanji abonentni lahko obnovijo abonma tudi telefonsko.

SEZONA V GORICI

Sezono, ki jo SSG organizira v Gorici skupaj z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete, bomo začeli v Katoliškem domu, nadaljevali pa jo bomo v gledališču Verdi, ko bo dvorana na razpolago.

Vpisovanje abonentov do 16. oktobra na sedežu ZSKD, Ul. Malta 2, tel. 84-495 in na upravi Katoliškega glasa, Riva Piazzutta 18, tel. 83-177, od 17. do 19. ure. Abonmaji se vpisujejo tudi na sedežih prosvetnih društev včlanjenih v ZSKD in ZSKP. Dosedanji abonentni lahko obnovijo svoj abonma tudi telefonsko do 4. oktobra.

Novi problemi...

(Nadaljevanje s 6. strani)

nevarnosti. Današnje generacije pišočin ljudi v Sloveniji, pa tudi v zamejstvu niso prišle s kmetov, kjer se je vedno govoril nepopačen, pristen slovenski jezik, čeprav narečno obarvan, ampak iz mest, kjer se med meščanstvom in polmeščanstvom, pa tudi industrijskim delavstvom že izgublja čut za pristen jezik in njegove konkretne. Vanj vdirajo tujke z vseh strani. Pod vtisom učenja tujih jezikov, od srbohrvaščine, ki je obvezna v nekaterih šolah, do angleščine, nemščine, francoščine in italijanščine, se izgublja čut za predloge in sklanjatve ter za točno in jedrnatno izražanje. Generacije, ki so se rodile in zrastle v mestu, npr. ne poznajo več besede pridelek, ki zraste na polju, ali izdelek, ki je prišel iz obrtnikovih rok. Zanje je vse abstrakten »proizvod«, ki je ruska tujka, ugnezdjena v slovenščino, ali produkt. Kvečjemu, da je tisto, kar pride s polja, zanje poljščina, kar pa je slovenskemu kmetu popolnoma neznana beseda. To je umetna beseda, napravljena po besedi povrtina, ali pa neroden prevod nemške besede Feldfrucht — poljski plod, če ne samo iz srbohrvaščine prevzeta beseda poljščina. Podobno je z vsem drugim izražanjem. Namesto ene same krepke in jedrnatne slovenske besede, kot so jo poznali kmetje in njihovi otroci, ki so šli študirat, se uporablja danes vsaj tri, če ne še več bledih umetnih, izposojenih ali nerodno prevedenih besed. Enako je s slogom govorjenja in pisanja.

Posebno nevarno pa je to, da ljudi, ki pišejo tako slabo slovenščino, nihče ne popravlja, ker se je tudi pri veliki večini bravcev izgubil čut za pravilno, pristno slovenščino. Takò taki pisci samozavestno polnijo liste s tako svojo slabokrvno in potvorjeno slovenščino in so še užaljeni, če jih končno kdo vendarle opozori na njihove napake. Uradne jezikovne ustanove, ki bi morale paziti na pristnost in lepoto jezika, pa so prešibke ali nesposobne, da bi se uprle takemu kvarjenju slovenščine, verjetno tudi iz strahu, da se ne bi zamerile.

—o—

ŠPANSKI KOMUNISTI

Z velikim shodom so se končale v Madridu proslave ob 60-letnici ustanovitve Španske komunistične partije. Med drugim je tajnik Carillo napovedal, da se bo leta v kratkem sestali vodstvi španskih komunistov in socialistov za razgovor o političnem položaju v državi. Novico je množica navdušeno sprejela in vzklikala k enotnosti levice.

Izlet devinsko nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti na Krk

Preteklo nedeljo je devinsko-nabrežinska sekcija SSK priredila svoj tradicionalni jesenski izlet. Tokrat je pot vodila izletnike na otok Krk, preko novega Titovega mostu. Poln avtobus v večini starejših članov in prijateljev SSK je odpotoval z nabrežinskega trga in z neverjetno točnostjo pripeljal izletnike do Kraljevice, kjer smo si ogledali oba mostova, ki v krasnih, elegantnih lokih povezujeta kopno s celino. Nato nas je pot vodila do Punata in otoka Košljun, kjer smo si ogledali benediktinsko cerkev, samostan in muzej. Pater nam je obrazložil zgodovino samostana in veliko vrednost knji-

Izroditev demokracije

■ nadaljevanje s 1. strani

dinskih strank (poleg krščanskih demokratov, socialistov in republikancev tudi socialdemokrati in liberalci). Dokument hkrati poudarja veljavnost politike »soočanja s komunistično opozicijo v duhu narodne solidarnosti«. Iz tega bi se lahko sklepalo, da bi po mnenju Krščanske demokracije komunisti morali ostati v opoziciji, vendar slednja bi ne smela biti tako ostra in razdiralna kot za časa vlade, ki je pravkar odstopila.

Tajnik komunistične partije Berlinguer je po pogovoru s predsednikom republike dejal, da zahtevajo komunisti vlado, katere sestava in program bi ustrezala resnosti političnega, gospodarskega ter družbenega stanja v državi. Zato komunisti predlagajo zaveznitvo med vsemi demokratičnimi strankami z neposredno udeležbo predstavnikov KPI. Berlinguer v bistvu ponavlja že znano formulo, češ da le ta more Italijo zavarovati pred hujšim zlom in omogočiti postopno odpravljanje hudih gospodarskih in družbenih težav.

Po mnenju političnih opazovalcev pa je trenutno v še največjih škripcih tajnik socialistične stranke Craxi, češ da mu je padec vlade prekrižal račune in vsaj za nekaj časa preprečil, da bi si zagotovil popolno oblast v stranki. Marsikdo v tej zvezi opozarja, da so »prosti strelci« svoje puščice pravzaprav usmerili proti Craxiju, da bi mu na ta način onemogočili izvajanje njegovega načrta znotraj lastne stranke, predvsem sklicanje strankinega kongresa, na katerem bi dosedanji socialistični tajnik in njegovi najožji sodelavci ponovno in dokončno spravili v kot svoje nasprotnike.

Craxi je baje prepričan, da bi kot zmagovalec na strankinem kongresu ne samo mogel zagotoviti trdno vlado skozi zakonodajno obdobje, se pravi do prihodnjih političnih volitev, temveč bi na ta način lahko tudi postopno združeval »sile socialistične in laične demokracije«, kar bi v določenem trenutku moglo zares predstavljati alternativo oblasti Krščanske demokracije. S tem načrtom se seveda ne morejo strinjati komunisti, ki bi izgubili kakršnokoli perspektivo glede soudeležbe

v vladi, kot tudi določeni krogi v socialistični in krščanskodemokratski stranki, ki so prepričani, da je takšen ali drugačen sporazum, oziroma sodelovanje s komunisti nujno, če se hoče Italija izmotati iz hudih zagat ter gospodarsko in družbeno napredovati.

Razvoj dogodkov ho pokazal, v kolikšni meri tako modrovanje ustreza resnici. Kar za sedaj lahko mirno trdimo, pa je, da pri zori, kakršnim je bila javnost priča prejšnjo soboto v poslanski zbornici, ne opravičujejo upanja, da bi bil sedanji italijanski vodilni politični kader sposoben ali voljan odpraviti pravo pravcato izroditev demokracije, kar pa je nujno za kakršenkoli omikani napredek.

—o—

POPRAVEK KARIKATURA NEKEGA SLOVENSTVA

V četrtem nadaljevanju in v četrti koloni tega spisa je tiskarski škrat povzročil pomoto, ki popolnoma spreminja smisel stavka, ki ga je treba popravit s tem, da vnesemo besedo »kot«. Potem se stavek pravilno glasi takole:

In zdi se, da je bilo prav to vzrok bodisi za univerzitetno kariero Ljudomila Hauptmanna, zaradi njegovega protislovenskega pisanja, kot tudi to, da je npr. sicer zaslužni zgodovinar Milko Kos v svoji knjigi »Zgodovina Slovencev« (1933) sprejel in obdržal kot dokazana dejstva bistvena gledanja Ljudomila Huptmanna...

Smisel stavka je torej ravno nasproten od sprva natisnjenegega. Dejstva v resnici niso bila dokazana, on pa jih je bil sprejel kot dokazana.

i.s.

ZUPANOV ODGOVOR

Sporočam vam, da je občinski odbor obravnaval Vašo prošnjo v predmetu in je ugotovil, da na osnovi veljavnega pravilnika občinskih otroških vrtec se je do lanskega leta lahko sprejemalo le ctroke, ki so dopolnili 3. leto starosti do 31. decembra; po temeljiti proučitvi vprašanja tudi s strani učiteljskega osebja, ki je zadolžen za varstvo in delo z otroki je občinski svet s svojim sklepom šte. 102 z dne 28.3.80 soglasno odobril spremembo ustreznega člena imenovanega pravilnika, ki omogoča vstop v vrtec tudi otrokom, ki dopolnijo 3. leto starosti do konca meseca februarja ustreznega šolskega leta. Žal Vaš otrok ne poseduje navedenih rekvizitov in je zato odborovo mnenje odklonino, v kolikor ne spada v njegovo pristojnost sklepati o nadaljni spremembi veljavnega pravilnika.

Msgr. BATTISTI V ARGENTINI

Videmski nadškof Battisti se mudi na pastoralnem obisku pri furlanskih izseljencih v Argentini. Računajo, da v tej južno-ameriški državi živita skoraj dva milijona in pol furlanskih izseljencev in njihovih potomcev. Mons. Battisti je v preteklem tednu obiskal Santafé, Rosario in Cordovo. V soboto je bil gost argentinsko-furlanskega kulturnega centra v Buenos Airesu, v nedeljo pa je posvetil novo cerkveno v predmestju argentinskega glavnega mesta, ki je posvečena starogorski Mariji.

(udeležence)

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 00000000000000000000 2 0000

Nad Polesjem, 14. julija 1980 okrog 16. ure

Iljušin z olimpijskim znakom že poldruugo uro leti proti Leningradu, kjer bodo izstopili udeleženci krožnega potovanja Moskva 80. Na krovu nas bo ostalo le kakih 30. Da smo nekje nad Polesjem — kolikokrat sem o njem sanjal ob prebiranju Sienkiewiczjevih romanov — si lahko le predstavljam, kajti z višine 8 tisoč metrov vidim skozi okence le bele oblake.

Tovariške pozdravi, klepet in obujanje spominov s starimi znanci (Rosi, Vitanza, Pizzul, Pasini in Sayr iz Bocna), kolegi, s katerimi se srečujemo vsako parno leto že od Münchna 72 dalje, je prekinila stewardesa, ki nam je končno le prinesla kosilo. Preko zvočnikov nas najprej v ruščini, nato še v angleščini posadka seznanjajo z lepota Sovjetske zveze, nakar sledi lekcija o znanstvenih, socialnih in gospodarskih uspehih domovine komunizma. Čebljanje, ki je bilo na začetku zanimivo, nas ob enakomernem brnenju motorjev uspava; na dan prihaja utrujenost potepanja od prvih jutranjih ur po čakalnicah, avtobusih, letališčih (Ronke, Linate, Malpensa), letalih, spet avtobusu in končno še taksiju.

Kako drugačno je tokrat potovanje, koliko manj navdušenja, pričakovanja nad dogodki, ki se bodo v 15-dnehih tekmovanju zvrstili pred našimi očmi.

In vendar je še pred letom zgledalo povsem drugače. V predsobi radijskega športnega poola v Rimu, kjer sem pripravljaval sredi lanskega oktobra poročilo o vseslovenskem romanju pri papežu Wojtili, se je pojavil Jan Zarembo, funkcionar urada za stike z inozemstvom pri RAIju in mi potisnil pod nos obrazec za prijavo na moskovske igre. Imel sem prvič pred očmi uradni formular z moskovskim olimpijskim znakom.

»Kaj pa ti tukaj? A, že vem, slovenski romarji pri papežu. Glej, da boš predstavil mojega rojaka kot se spodobi«, je v eni sapi dejal ta simpatični Poljak, ki je prišel v Italijo med vojno s slovitim Andersovim oddelkom in tu ostal.

»Imam že pripravljene tri steklenice Pashalne vodke in v Moskvi jih bomo izpraznili.« Pashalna vodka — spet odkritje, za katerega dolgujem Janu z zimskih olimpijskih iger v Innsbrucku, kjer nas je nalival s to tipično poljsko žgano pijačo, neke vrste izredno močne (70 stopinj) slivovke.

»Pa hitro opravi in vse skupaj izroči s šestimi barvnimi fotografijami tajnici poola«, mi je že med vrati zaklical.

Spet izpolnjevanje novih obrazcev novembra, ko se je delegacija RAIja vrnila z desetdnevnega ogleda športnih in telekomunikacijskih naprav v predolimpijski Moskvi. Glavni urednik radijskega športnega poola Guglielmo Moretti je pripravil širokopotezni načrt poročanja za vsa tri vsedržavna omrežja kot tudi za krajevni postaji v slovenščini (Trst) in nemščini (Bocen).

Toda že mesec kasneje so se nad moskovsko olimpijsko prireditvijo pričeli zbi-

rati težki oblaki. Rdeča armada je na božični večer vdrla v Afganistan, Carter pa je napovedal bojkot iger, če se sovjetske čete ne bodo umaknile do februarja.

Sredi januarja, ko so mi bile misli dalje proč od Moskve in sem v Beogradu sledil prvi fazi dolge agonije jugoslovanskega predsednika Tita, so organizatorji Moskve 80 postavili nove zahteve. Novi obrazci, še štiri fotografije, tokrat črno-bele. Za nobeno državo na svetu, za nobeno, še tako pomembno prirediteljev ni bilo toliko izpolnjenih formularjev in fotografij kot za letošnje poletne olimpijske igre.

20. maja se je italijanska vlada načelno odločila za bojkot, vendar je zadnje besede prepustila nacionalnemu olimpijskemu odboru (CONI). Tri dni kasneje je CONI z veliko večino sklenil, da se udeleži iger. Kako pa bo RAI sledil igram, še ni bilo znano. Minil je še mesec dni do

končne odločitve. Prenosi bodo, vendar v — vsaj za televizijo in delno tudi radio — v skrčeni obliki, vendar le iz Moskve in ne iz ostalih olimpijskih mest.

Še tri fotografije, črno-bele, za vizum, ki smo ga dobili le nekaj dni pred odhodom. Vizum pa je bil izdan le za obdobje od 6. julija do 6. avgusta, čeprav je imel olimpijski potni list veljavo dveh mesecev od 15. junija do 15. avgusta. Olimpijski potni list, ki ga izda Mednarodni olimpijski odbor udeležencem, spremljevalcem, funkcionarjem in časnikarjem, pa bi moral biti edina veljavna uradna listina. Prva, pa čeprav drobna kršitev določil olimpijskega gibanja.

Iz počasnejšega brnenja motorjev je razvidno, da se polagoma spuščamo in da bomo čez pol ure pristali v Leningradu.

(dalje)

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart

Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

— Jest bi tiste učenjake, tiste najditelje jn tašne ledi vse postrelau, zažgau, jem odrezau vse sorte. Jest ne znam, kej bi naredu ž nimi!

— Ma Mihec, pej kej si se taku razjezu? Kej so ti nardili?

— Ma dej, dej, Jakec, kej se ne bom jezui! Ni zadosti, de so znajdli atomsko bombo, de so znajdli rakete, tanke, strupe jn vsega hudiča samo za ubivat ledi; zde se zmišlavajo še vseh sort boleznij bakterije jn vse sorte bacilov ke samo čakajo, kadaj bojo skočili nate. Sej se človek boji jest, ke pravejo, de je pousod strašno dosti teh zverin, ke so taku majhne, de jeh nanka ne videš. Sm prou zgebu ves apetit.

— Dragi moj, če boš šou za tem, kar pišejo časniki, be se zmotu. Ti ne stoj bancelirat, kar pišejo od bacilov jn tašneh reči jn jej lepu u miri naprej. Sej smo zmiram jedli vse od kraja jn nismo neč šteli bacilov jn smo bli zmiram zdravi. Pesti nej pišejo! Časniki morejo kej pisat.

— Ma znaš, de zde pišejo prou zares od nekšneh noveh estrogenov jn hormo-

nov; jn vsi pravejo, de je res. Jn tisti estrogeni jn hormoni so u mesi od telet. Jn če ti ješ teletino, pridejo tisti estrogeni tudi u tebe jn pole ...

— Eh, kej se boš plašu zastran an par estrogenov, ke so taku mičkenci! Kej ti morejo!

— Jakec, ni taku. Ke tisti estrogeni, ke jeh dajejo teletam, so take sorte, de te lahko frderbajo za celo žiulenje. Zatu so pej šekveštrirali vse teleta u celi državi. Jn tudi na Francoskem jemajo glihtašno štorjo jn Francozi nečejo več jest teletine.

— Pej zakej dajejo tiste estrogene al hormone teletam?

— Kej nanka prašáš taku naumno! Zatu, ne, de bojo bol hitro rasla jn de jeh bojo prej prodali u mesnico.

— Ben, ma tu ni neč taku hudga.

— Ma ni samo tu, de hitro rasejo. Ke če pridejo tisti estrogeni u otroke, začnejo strašno hitro rast jn pole nardijo še vseh sort škercov. Pr šterih letih lahko postane mulc zreu za se ožent. Al pej mu tisti hormoni nardijo, de postaja punčka. Jn punčkam pej začnejo rast muštafi. Tisti hormoni taku zamešajo vse, de ne znaš al je punca al fant. Ma tudi možem lahko škode jn nardi, de ne morejo več spolnavat zakonskehdoužnusti al pej ga nardi kar za žensko jn se lahko zgodi, de prfina zanose. Si misleš!

— Ma kej govoriš zares?

— Kepej ku zares. Za neč niso prepovedali prodajat teletino. Ma mene me skrbi, kaku bo končala tista teletina. Če jo vržejo kam u škovace jn pole, de pridejo do nje podgane jn de se najejo tisteh hormonov jn estrogenov jn de začnejo rast jn postanejo velike, denmo reč, ku p'si. Si misleš, kašna vojska be bla?

— Bejši, bejši Mihec, ti se preveč plašeš. Jn preveč bereš časnike. Ne stoj tolko brat jn ne stoj tolko vervat!

— Češ reč?